

Cena plynu v Evropě díky přebytku LNG klesá

Trh s plynem v Evropě čím dál více ovlivňují dodávky zkapalněného zemního plynu (LNG) z USA a Ruska. Jejich přebytek nyní srazil ceny na nejnižší úroveň za několik let. Experti ale očekávají, že jde o přechodný výkyv. Nicméně role krátkodobých a jednorázových kontraktů v Evropě nadále poroste.

Jak píše britský list Financial Times, důvodem je pokles poptávky v Asii, která je největším odběratelem zkapalněného plynu. Na vině je letošní mírná zima, spuštění jaderných reaktorů v Japonsku a nárůst dodávek z USA a Ruska. Koncem minulého týdne na asijských trzích stál milion jednotek BTU (britská termální jednotka) s dodáním v květnu 4,5 dolaru (102 korun). Přitom ještě na konci ledna to byl dvojnásobek.

Není tedy divu, že vývozci LNG se obrátili k Evropě. Tady teď stojí stejné množství plynu přes pět dolarů (114 korun). V Británii jde o nejnižší cenu od roku 2016. Britská energetická společnost NationalGrid také v nedávno publikované zprávě upozorňuje, že cena přepravy LNG tuto zimu vzrostla, a tudíž exportéři z USA a Ruska dali přednost kratším cestám do Evropy před Asií.

V Rusku to dokonce vyvolalo otevřený konflikt mezi Gazpromem a výrobcem zkapalněného plynu Novatekem. Ten před rokem otevřel svůj závod na LNG na Jamalu na ruském dálném severu. Ten stál přes 15 miliard dolarů (přes 340 miliard korun), a aby se vyplatil, ruský stát plyn vyrobený na Jamalu osvobodil od vývozních cel.

Novatek za to slíbil, že nebude ohrožovat dodávky Gazpromu plynovody a zkapalněný plyn půjde jen do Španělska a dalších zemí, které nejsou napojeny na síť plynovodů Gazpromu. Jenže podle údajů Gazpromu je realita jiná.

Náměstek ředitele státního koncernu Vitalij Markelov napsal na vládu stížnost, ve které tvrdí, že 80 procent zkapalněného plynu Novateku končí v Nizozemsku, Belgii a dalších evropských zemích. Vzhledem k tomu, že Gazprom z každé tisícovky kubíků platí 5 000 rublů (1 754 korun), zatímco Novatek nic, ocenil Markelov ztráty ruského rozpočtu na 440 milionů dolarů (zhruba 10 miliard korun). „Export Novateku ještě prudce vzrostl poté, co byl jamalský závod v prosinci 2018 dokončen. V únoru už plynu bylo na evropském trhu tolik, že export Gazpromu klesl o třináct procent,” stěžuje si v dopise Markelov. Ztráta Gazpromu za neprodaný plyn podle výpočtu moskevského listu Vedomosti dosáhla 1,3 miliardy dolarů (asi 30 miliard korun).

„Snížení cen v Evropě je krátkodobý fenomén. V okamžiku, kdy skončí obchodní válka mezi USA a Čínou, ceny zase vyrostou,” řekl Financial Times Sam Laidlaw z energetické firmy Neptune Energy. Peking totiž zavedl desetiprocentní cla na plyn z USA, který tak nyní proudí do Evropy.

Zdroj: Anopress IT, <http://www.hn.ihned.cz>, 10. 4. 2019